

Warszawa, 2003 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

Rzecznik Praw Dziecka

Paweł Jaros

36254

RPO-358356-XI/02

Pani Mirosława Kątna
Przewodnicząca Podkomisji
nadzwyczajnej do rozpatrzenia
obywatelskiego projektu ustawy
o zakazie promowania przemocy
w środkach masowego przekazu
SEJM RP

Kierując się postanowieniami ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji o prawach dziecka, a zwłaszcza treścią jej preambuły proklamującą przygotowanie dzieci do życia w społeczeństwie, jako indywidualnie ukształtowanych jednostek wychowanych w duchu ideałów zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych, a w szczególności w duchu pokoju, godności, tolerancji, wolności i solidarności oraz art. 17, 19 nakładającymi na Polskę obowiązek ochrony dziecka przed demoralizacją, wyrażamy głębokie zaniepokojenie przedłużającymi się pracami legislacyjnymi nad projektem ustawy o zakazie, promowania przemocy w środkach masowego przekazu, zawartym w druku sejmowym nr 4 z dnia 14 sierpnia 2001 r.

Nie wnikając w szczegółowe rozwiązania projektu wniesionego przez Komitet Inicjatywy Ustawodawczej w Przemysłu pragniemy podkreślić, że jego idea znajduje uzasadnienie w treści art. 72 ust. 1 Konstytucji RP, który gwarantuje każdemu bezpośrednie prawo do żądania od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Nie można też pominąć okoliczności, że projekt obywatelski nie zdynamizował w dostatecznym stopniu dyskusji nad tym, czy regulacje prawa karnego, z uwagi na zakres

penalizacji zachowań polegających na rozpowszechnianiu treści zagrażających zdrowiu i życiu młodzieży, odpowiadają wymogom współczesności. Problem ten został poddany wszechstronnej analizie i dyskusji na konferencji zorganizowanej przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka oraz Przewodniczącą Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji „Przemoc - telewizja - społeczeństwo”, która miała miejsce 7 marca 2002 r. w Warszawie. Podsumowanie konferencji nie pozostawiło wątpliwości co do przyczyn i skutków obecności przemocy we współczesnej kulturze i społeczeństwie, przybliżyło dorobek prawa międzynarodowego w zakresie standardów ochrony dzieci i młodzieży przed szkodliwym oddziaływaniem mediów oraz uwypukliło braki polskich regulacji.

Coraz bardziej oczywiste jest, że istniejące unormowania prawne, którymi dysponuje Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie są efektywnie wykorzystywane. Nie przyniosło także oczekiwanych skutków porozumienie polskich nadawców „Przyjazne media” z dnia 25 lutego 1999 r., zmierzające do zwiększenia ich odpowiedzialności za ochronę młodych widzów.

Problemy związane z niedostateczną ochroną dzieci i młodzieży przed przemocą oraz okrucieństwem w środkach masowego przekazu były już wielokrotnie sygnalizowane w wystąpieniach generalnych Rzecznika Praw Dziecka oraz Rzecznika Praw Obywatelskich, które kierowane były do najwyższych władz państwowych.

Uważamy, iż troska o morale i psychiczne dobro dzieci, przekazywanie im właściwych wzorców, winny stać się zasadą postępowania tych, którzy podjęli się kształtowania oferty programowej w telewizji, radiu, kinie, internecie, prasie oraz grach komputerowych.

W poczuciu, że ochrona dzieci przed okrucieństwem, przemocą i innymi niekorzystnymi dla ich rozwoju zjawiskami prezentowanymi w mediach ma nie tylko wymiar konstytucyjny, lecz jest także niezmiernie istotna z punktu widzenia przyszłości naszego kraju, postulujemy zdecydowane przyspieszenie prac legislacyjnych, zapoczątkowanych obywatelskim projektem ustawy i możliwie pilne ich zakończenie, nie przesądzając zarazem ostatecznego kształtu i szczegółowej treści tej regulacji.

/-/ Paweł Jaros

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll